

Nr 1. Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr.

4 November 1922.

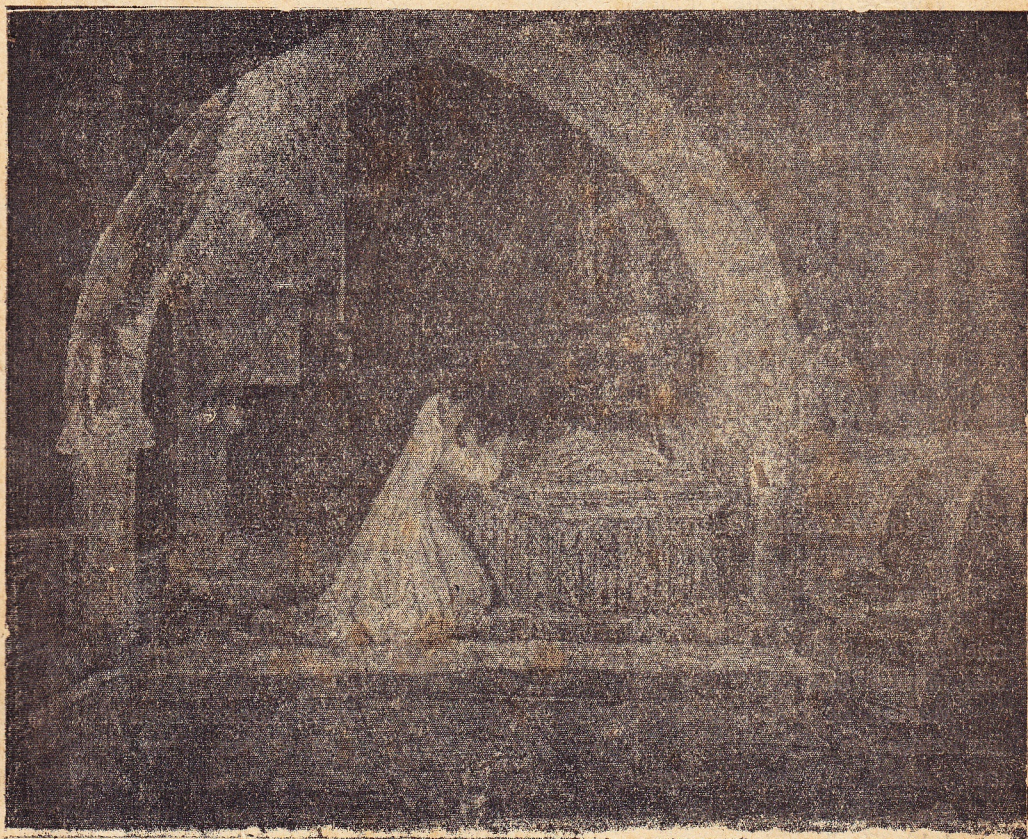
'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

Roman door A. HANS.

DE ZWARTE PEST.

De schoone zomerdag, de 17^e Oogst van het jaar O. H. 1379, neigde ten einde. Op het kasteel van Rozenhove bij Aalter in Vlaanderen, heerschte groote drukte. Morgen was het de trouwdag van Hilda, de dochter van den

reeds bejaarden baron van Rozenhove... En men nam in de kapel en in de ontvangstzaal, zoowel als in het eetvertrek en de keuken, de laatste maatregelen voor de plechtigheid, welke schitterend zou zijn...

Hilda had zoo juist haar bruidstooi gepast. Deze was van kostbare stof en de naaister en kamenierster verzekerden dat men nooit schooner bruid zou gezien hebben.

Hilda van Rozenhove was een prachtige maagd... Ze had eigenlijk de kunst eener modiste niet noodig om haar schoonheid te verhoogen...

— Alles is nu in orde, zei Martha, de kamenierster, en ze wilde haar jonge meesteres helpen om haar van de bruidstooi te ontdoen.

— Wacht hier op mij, ik keer spoedig terug, zei Hilda echter.

Vlug verliet ze haar kamer.

Ze gaat zich zeker aan jonker Marcus vertoonen, hij is beneden bij den baron, meende Martha.

Maar Hilda meed de groote zaal, waar reeds gasten aangekomen waren, die op 't kasteel zouden overnachten. Zij snelde door een lange gang en cpende aan het einde een gewelfd deurtje. Ze daalde zware, steenen trappen af en kwam in de ruime krocht of kelder onder de groote slotkapel.

Het avondlicht viel naar binnen. In het midden stond een praalgraf. Daar onder sluimerden reeds vele baronnen en baronessen van Rozenhove... Ook Hilda's moeder, al te jong gestorven, was er ter ruste gelegd. En bij het graf van haar moeder wilde de jonkvrouw bidden, zoo, in haar bruidstooi, nu een nieuw leven voor haar zou beginnen. Hilda knielde neer... Een wijle bleef ze in die houding. Tranen welden in haar oogen. Morgen zou ze heengaan uit het oude huis en Marcus van Blauwhuize volgen naar Brugge.

Marcus was bijna tien jaar ouder dan zij... Och, ze had pas haar twintigsten verjaardag gevierd... Eigenlijk zou ze liever nog wat bij haar goeden vader gebleven zijn, maar deze had het anders beslist en ze gehoorzaamde gewillig. Ze droeg Marcus van Blauwhuize groote achting toe, maar beminde ze hem wel genoeg? Had ze hem lief zooals hij haar lief had? Ze bad nu, om een goede, getrouwe vrouw te mogen zijn... Lang bleef Hilda daar geknield... alleen met de dooden. Maar ze kende geen vrees... Haar moeder sliep daar immers ook...

Martha, de kamenierster, beweerde wel, dat het soms spookte in en rond den kelder om de kapel, maar dan kon dat alleen bij nachte zijn... Nu blonk daar buiten nog het avondgoud.

Eindelijk keerde Hilda naar boven terug. Martha verwachtte haar met ongeduld. Ze hoopte nog een uurtje te kunnen uitgaan. Nicolaas Pycke was uit Gent gekomen en Martha vond hem zoo'n vroolijken, knappen jongen. Hij was de neef van den keukenmeester en zou morgen dezen wat helpen. Eigenlijk was hij wever van beroep, maar hij kon van alles...

— In werkelijkheid komt hij voor mij, ik weet het wel, dacht Martha...

Dat helpen is maar een voorwendsel. En straks zal hij mij weer allerlei wonderen toefluisteren... En wie weet, eens ben ik ook de bruid !

Martha was dus tevreden, toen de jonkvrouw terugkeerde.

— En wat zei jonker Marcus van mijn werk ? vroeg de naaister.

— O, hij zal het pas morgen zien; ik ben nu wezen bidden bij het graf van mijn moeder, antwoordde Hilda ernstig. Help mij maar gauw, want ik moet beneden nog veel doen.

Pas was Hilda weer in haar gewone kleeding, toen er op het voorhof een groot gerucht ontstond. Hilda en de meisjes keken door het raam.

— Wat zou er toch gebeurd zijn ? riep de jonkvrouw, plots ontsteld... Men brengt iemand op een wagen naar hier... een gewonde of een zieke. H. Maagd Maria, het is mijn broeder Felix. Zeker een ongeluk !... En zie, velen van het personeel vluchten weg ! Twee monniken dragen hem... O, wat is dat toch !

— Als het maar niet de zwarte pest is ! kreet Martha verschrikt.

— Zwijs toch, ongelukkige !...

— Ja, ja, die vreemde kwade ziekte !

Hilda snelde heen. Op de trap ontmoette ze haar verloofde. Marcus van Blauwhuize zag doodsbleek.

— O, Hilda... ge zijt daar... ik kwam u juist roepen ! zei hij met trillende stem.

— Maar wat is er toch met Felix gebeurd ? Ik wil naar hem toe...

— Neen, gij moogt niet... Uw vader zegt, dat ge mij dadelijk moet vergezellen naar Brugge. Felix is plotseling ziek geworden... en er is groot gevaar voor besmetting !

— Is het dan de zwarte pest ? stamelde het meisje.

— Ja... O, 't is vreeselijk !

— En ieder ontvlucht mijn armen broeder ! En gij eischt dat ook van mij ?... Neen, Marcus, ik zal Felix verplegen... Laat mij door !

Maar de jonge man versperde haar angstig den weg.

— Hilda, uw broeder wordt verpleegd. Twee monniken zijn bij hem... O, luister toch ! smeekte hij.

— Maar ik ben zijn zuster !

— Gij moogt uw leven niet wagen. Uw vader wil het niet... en ik ook smeek u verstandig te zijn...

— Maar mijn broeder !

— Ik ben uw bruidegom !... Wij moeten ons huwelijk uit stellen. Doch dat is niets, als Felix maar genezen mag...

Ook de baron kwam nu op de trap.

— Vader ! schreide Hilda...

— Ja, kind, het is vreeselijk, sprak de oude edelman. Uw broeder is door de zwarte pest overvallen ! Maar wij moeten onze kalmte bewaren. Gij zult onmiddellijk naar de ouders van Marcus vertrekken. De ziekte is gewel-

dig besmettelijk... Neen, Hilda, verzet u niet, ik wil en zal gehoorzaamd worden. Felix wordt goed verpleegd.

— En mag ik mijn broeder dan niet meer zien ?

— Neen... ook dat niet ! Wij moeten uw leven beschermen. O, Hilda, maak het mij niet moeilijk nu, gehoorzaam, zooals altijd. En God zegene u en behoude onzen geliefden Felix !

De baron kuste haar.

— Tot weerziens ! zei hij, diep ontroerd...

— Zullen we elkaar nog weer zien, mijn vader ? En mijn broer...

— Ik zal mij zeer in acht nemen en nog eens, Felix heeft alle zorgen...

Maak u nu dadelijk gereed ! Uw paard zal gezadeld staan.

De baron ging heen.

— Ja, gehoorzaam nu, lieve, ik zal op het portaal wachten, zei Marcus Blauwhuize.

— God weet, dat ik liever aan de sponde van mijn broeder zou blijven ! Maar Hilda was gewoon te gehoorzamen en ze trad haar kamer binnen.

— Ja, 't is de zwarte pest, sprak ze tot de naaister en de kamenierster.

— O, onze Lieve Vrouwe, die kwade ziekte ! kloeg Martha.

— Geef mijn reismantel... ik vertrek dadelijk naar Brugge... Ik mag mijn ongelukkigen broeder niet verplegen !

— Moet ik mee, jonkvrouw ? vroeg Martha.

— Neen, dat kan niet... O, waar moet gij nu heen ?

— Ik heb een tante te Gent wonen...

— Ja, verblijf daar... ik zal uw tante vergoeden... Maar nu kan ik niet denken !

En Hilda snikte haar leed uit. Martha hielp haar vlug kleeden.

— Dus het huwelijk is uitgesteld ? vroeg ze.

— Natuurlijk... Daar hangt nu mijn bruidstooi ! O, wat kan alles gauw veranderen !... En dan weggezonden worden van Felix... ik, die hem zoo zeer bemin !

— 't Is voor de besmetting, jonkvrouw.

Het gansche kasteel was in beroering. Paarden werden vlug gezadeld, want de reeds voor de huwelijksplechtigheid aangekomen gasten, wilden ook onmiddellijk vertrekken.

Hilda was klaar en Marcus leidde haar aan zijn arm naar buiten.

— En mag ik Felix dan zelf nog niet even zien... al is het maar van een afstand... hem toch vaarwel toeroepen ? smeekte de jonkvrouw.

— Het kan niet, lieve ! O, gij weet niet hoe verraderlijk die ziekte is, antwoordde van Blauwhuize, haar met teer geweld meevoerend tot aan de paarden.

Dan hielp hij haar in 't zadel... De andere vertrekkenden schonken nu geen aandacht aan haar, die anders morgen hun hulde zou ontvangen heb-

ben... Ieder was alleen bekommerd om eigen leven en het slot Rozenhove werd plots geschuwd als een onreine plaats, waar de dood loerde.

De zwarte pest! Ja, die geheimzinnige ziekte, plots uit het Oosten overgebracht, had in naburige landen al duizenden slachtoffers ten grave gesleept... Ze trof snel en was vreeselijk besmettelijk. Ze ontvolkte gansche steden... En nu was ze naar Vlaanderen overgekomen. Men had al van gevallen gehoord. Langs de haven van Sluis deed de pest haar akelige intrede.

Martha, de kamenierster alleen nam hartelijk afscheid van haar meesteres.

— Ik zal veel voor jonker Felix bidden, beloofde het meisje, al weenend.

— O, ja, doe het! Dat God hem moge sparen!...

Hilda wierp nog een droevigen blik op Rozenhove en naast haar bruidegom reed ze dan heen.

Martha droogde haar tranen. Ze keek even naar de gasten, die zenuwachtig de stalknechten van alles toeschreeuwden. Een jonge man, met open, goedig gelaat, kwam naar het meisje toe.

— Martha, zei hij, ge blijft hier toch niet, hé? Jonker van Rozenhove heeft de pest en die in dit huis vertoeft, is ook veroordeeld. Te Doornik sterven de menschen bij hoopen... De een steekt den ander aan. Uw meesteres is eveneens vertrokken.

— Ik ga naar Gent, antwoordde het meisje.

— Mijn stad!

— Ik heb er een tante wonen...

— Dan zal ik u geleiden. Ik mag toch Martha?

Ze bloosde even. Maar toch, wien kon ze beter wenschen als gids, dan den knappen Nicolaas Pijcke, den neef van den keukenneester? Maar 't paste niet vreugde daarover te toonen, nu de broeder van haar meesteres daar binnen zoo ernstig krank neder lag. En toch, laat de liefde zich onder alle omstandigheden gelden, ook bij de droevigste!

— Gaat ge met mij mee? vroeg Nicolaas Pijcke weer, want Martha zweeg te lang naar zijn zin.

— Ja, ik wil wel, antwoordde ze nu... Kunnen we er vanavond nog komen?

— Ik heb familie wonen te Bellem... Die zal ons nachtverblijf geven. Maar hier mogen we niet blijven, of 't is te laat! De zwarte pest is zoo verraderlijk... ik heb het te Gent van kooplieden gehoord.

En eenige stonden later gingen ook Martha en Pijcke heen. De gasten waren nu allen vertrokken. Zelfs velen van het personeel hadden als in een paniek de vlucht genomen. Rozenhove, waar alles gereed stond voor een bruiloft, waar de keuken vol lag met het fijnste wild, het beste vleesch, de meest uitgelezen spijzen, waar het trouwgewaad hing der eenige dochter, was nu eensklaps eenzaam en doodsch! En in de ruime slaapkamer van den zoon, den stamhouder van het geslacht, waakten een wanhopige oude vader en twee monniken bij Felix, die met den dood worstelde.

GRAAF LODEWIJK VAN MALE.

Marcus van Blauwhuize en Hilda van Rozenhove reden over de heide, die zich toen nog van Aalter tot nabij Brugge uitstreckte, en hier vlak was en daar weer dichte bosschen droeg. De zon was nu bijna onder, maar toch wilde de jonge edelman heden nog met zijn bruid Brugge bereiken.

Hilda weendé thans niet meer; toch getuigde haar gelaat van diepe smart.

De geliefden zwegen. Eerst had Marcus woorden van bemoediging en troost gesproken, maar hij begreep, dat Hilda nu liever met haar eigen gepeinzen bezig was. De weg liep thans door een boschje, waar de vogelen nog hun laatste lied zongen. Spoedig gaf de dreef weer op de heide uit. Daar ontmoetten Marcus en Hilda twee ruiters.

Van Blauwhuize hield zijn paard in en fluisterde: « De graaf! » Hij maakte een diepe buiging.

— Wel, dat is mijnheer Marcus van Blauwhuize! zei op vriendelijken toon, Lodewijk van Male, die toen over ons geweest regeerde. En de bevallige jonkvrouw, de dochter van mijn goeden vriend, Walter van Rozenhove...

Hij had zijn prachtig ros vlak naast dat van het meisje gebracht, nam Hilda's hand en drukte er een kus op... En, ge doet nog een avondwandeling, hernam hij, morgen is het toch uw trouwdag?

— Helaas, heer graaf, het huwelijk is plots uitgesteld, antwoordde Marcus. En wij moeten Rozenhove ontvluchten! Jonker Felix, de broeder van mijn bruid, is zoo juist ziek thuis gekomen.

— De zwarte pest? vroeg Lodewijk van Male ontsteld.

— Ja, heer graaf! Wij begeven ons nu naar Brugge.

— Naar Brugge! Maar dan loopt gij in nog grooter gevaar! Heden is de zwarte pest daar in alle hevigheid uitgebroken. Ik zelf heb er mij voor van Male verwijderd.

— Te Brugge ook! kreet Marcus verschrikt.

— Ja, er is een paniek in de stad... Ik wist, dat er enkele gevallen waren en had bevolen de lijders af te zonderen, maar vandaag is het gebleken, dat de besmetting reeds snel rondwaart. Gij kunt onmogelijk naar Brugge terug keeren!

— Maar mijn ouders en mijn zuster zijn er nog! Ze zouden pas morgen ochtend naar Rozenhove komen. Mijn moeder is gebrekkig. Ik moet mijn geliefden vanavond nog uit de stad brengen! verzekerde Marcus.

— Maar gij moogt uw bruid niet aan 't gevaar bloot stellen, vermaande de graaf. Wel, ik weet raad. Ik begeef mij naar mijn vriend van Benekamp, te Bellem. Daar breng ik den nacht door. Vertrouw aan mijn bescherming uw bruid toe! Ik sta borg voor haar veiligheid. En gij kunt intusschen te Brugge uw geliefden helpen... Kom dan morgen ook op het kasteel, van Ser Benekamp. Is dat geen uitstekende oplossing?

Marcus kon niet weigeren het voorstel aan te nemen en moest er zelfs den graaf voor danken.

Hilda vond alles goed... O, zij verlangde alleen te zijn, om te kunnen denken aan haar broer en voor hem te bidden !

Marcus nam afscheid en zag zijn geliefde terug rijden tusschen den graaf en diens page.

Dan vervolgde hij alleen zijn reis.

— Vervenschte ontmoeting ! morde hij. Hilda bij Lodewijk van Male, bij den lichtzinnigsten kerel van het land, den lichtmis en trouwelooze ! Maar kon ik weigeren ! En 't is maar tot morgen... Ik zal zeer vroeg te Bellem zijn ! Trouwens hij weet wel, dat hij nu niet bij Hilda met zijn lissaffertijen moet aankomen. Zij is in verdriet en rouw. Zooveel eergevoel en hoffelijkheid heeft de graaf toch wel... En zij is bruid ! Och, bruid of vrouw, voor Lodewijk van Male zijn er geen banden ! Hij zoekt slechts plezier... Zijn paleis is vol weelde, zijn hof een feestzaal, zijn park een dierentuin ! En dan is hij nog voortdurend op gang en op zoek naar allerlei lichtzinnige avonturen. Had ik hem maar niet ontmoet ! Maar hij zal nu toch ook onder den indruk zijn der rampen, die hij ontvlucht. De zwarte pest in Vlaanderen ! Geen huwelijk morgen, maar misschien een sterfbed op Rozenhove !

En Marcus van Blauwhuize gaf zijn paard de sporen en reed snel Brug-gewaarts...

Maar in de bosschen van Kleit hoorde hij kreten... Men schreeuwde hem toe, halt te houden. Weer een slechte tijding ?

Marcus zag zich plots omringd door mannen, waarvan er twee zijn paard bij den teugel snakten. Hij begreep nu den toestand. Hij botste op een bende bannelingen, door de dienaren van den graaf veroordeeld, omdat zij zich tegen harde voorschriften hadden verzet, en vooral tegen de zware belastingen. Ze onttrokken zich door de vlucht aan gevangenschap en zwierven nu in de bosschen. Men noemde hen « Ketelaars ».

Marcus trok zijn zwaard niet, want hij was overtuigd, dat hij deze mannen van het woud niet vreezen moest.

— Vrienden, ik ben jonker van Blauwhuize, zei hij.

Een der oudsten trad nader en trachtte zijn gelaat te onderscheiden, want het was intusschen donker geworden.

— Ja, het is jonker Marcus van Blauwhuize, zei de bejaarde Ketelaar. Hij behoort niet tot onze verdrukkers en kan vrij vertrekken... Wij wenschen hem zelfs geluk met zijn bruid, want morgen huwt hij jonkvrouw Hilda van Rozenhove. God zegene haar !

— Helaas, morgen geen huwelijk, hernam de ruiter en vlug vertelde hij waarom het uitgesteld was. Hij deelde ook mee, dat de zwarte pest te Brugge woedde.

— Moge zij den vervloekten graaf en gansch zijn aanhang treffen ! riep de oude Ketelaar.

Marcus reed door.

— De graaf is al gevlucht, mompelde hij. 't Is zijn geluk, dat hij deze lieden niet ontmoette. Maar natuurlijk zal hij dit bosch vermeden hebben... Arme Ketelaars, lieden, die in rust en vrede willen leven, maar op hun dorp uitgezogen werden, omdat Lodewijk van Male altijd geld noodig heeft. Nu woedt de zwarte pest in ons arm land. Maar zal het nadien niet de burgeroorlog zijn, als het verzwakte volk, na al dat lijden, weer gepluimd en gekneveld wordt? Wat geeft Lodewijk van Male er om? En aan zoo'n kerel moest ik Hilda toevertrouwen! Doch ik zal morgen al vroeg te Bellem zijn... Dan trekken we naar Gent.

DE GELIEFDE VAN JAN YOENS.

De Ketelaars stonden nog het bericht, dat ze van Marcus vernomen hadden te bespreken, toen een meisje in hun midden verscheen en naar den hoofdman vroeg.

— Baldwin, daar is Klara, klonk het.

En de oude Ketelaar, die Marcus vrijheid gegeven had, om te vertrekken, keerde zich om naar de maagd.

— Wat nieuws, mijn kind? vroeg hij.

— De graaf heeft Male te paard verlaten en de gravin is op een bark vertrokken, antwoordde Klara.

— Welken weg volgt de graaf?

— Hij is door Syseele gereden... meer weet ik niet, maar de wachtposten zijn verwittigd. Als hij door deze bosschen komt, kan hij niet ontsnappen.

— Dat is goed.

— Dan moet ik u nog zeggen, dat mijnheer Jan Yoens, uit Gent, u wacht.

— Ha, dat is goed. Zeg hem, dat ik onmiddellijk kom... En zorg voor een flink avondmaal. Klara... Wij moeten onzen Gentschen vriend goed ontvangen.

Het meisje spoedde zich terug. Een der jonge Ketelaars liep haar achterna.

— Klara, zoo'n haast? vroeg hij, toen hij haar ingehaald had.

— O, Walter Ruysch, zijt gij het? klonk het terug.

— Ja... Laat mij u weg brengen!

— O, ik kan best alleen den weg vinden!

— Maar het is avond!

— Dat zie ik ook... ik ken nog het onderscheid tusschen licht en donker, hernam het meisje spottend... 't Is alleen jammer, dat ik nu niet zien kan, hoe schoon gij gekleed zijt.

— Klara, gij wilt met mij lachen!

— Lachen is gezond... Als we hier in 't bosch den moed verloren en treurig waren, zouden we nog meer den last der ballingschap voelen... Slaap wel, Walter !

— Laat me zoo ver mee gaan ! drong de spreker, een jongeling, aan.

— Maar ik ken den weg beter dan gij !

— Ik moet u beschermen...

— Tegen onze brave Ketelaars ?

— Klara, ik zou u eens willen spreken.

— Maar wij spreken al veel te lang ! Ik heb haast !

— Over iets bijzonders, Klara... O, ik heb u zoo lief !

— En ik u niet ! Dat is kort geantwoord, hé... maar toch duidelijk !

En gij wist het al ! Toe, jongen, laat mij met rust. Ik heb al dikwijls laten begrijpen, dat ik met uw gezelschap niet gediend ben, en als ge me nu nog langer naloopt, zal ik bij den hoofdman klagen ! Ik sta onder zijn bescherming, sedert de valsche graaf mijn vader aan zijn galg liet hangen.

Walter Ruysch bleef achter en vloekte binnensmonds.

Klara haastte zich naar de hut van leem en sparrestammen, de woning van Baldwin en tevens het hoofdkwartier der Ketelaars. Op de tafel brandde een lamp en het schijnsel viel op een jongen man, met knap, stoer gelaat, waarin de oogen van wilskracht getuigden.

— Mijnheer Yoens, de hoofdman zal dadelijk hier zijn, sprak Klara.

— Ha, dat is goed ! Maar in uw gezelschap verveel ik mij niet... dat weet ge wel, Klara !

Het meisje bloosde en antwoordde :

— Gij zijt een burger van Gent van goede familie... en ik ben een arme weeze.

— De dochter van een Vlaamschen martelaar... Ik heb uw vader, Pieter Moreels goed gekend... Vindt ge het niet eenzaam, altijd zoo in het woud, Klara ?

— Soms wel, maar waar zou ik anders leven ? Toch niet onder de dorpers, die de hand kussen, welke hen slaat en die kruipen voor den baljuw van den graaf !

En toen het meisje dit zei, fonkelden haar oogen.

— Dat is fiere taal... en ik hoor ze gaarne, hernam de jonge man, Jan Yoens uit Gent. Maar Klara, zoo ik u eens in het volle leven terug bracht ! Ik ben hier nu reeds verscheidene malen geweest... en telkens moest ik u bewonderen, om uw schoonheid en vlijt...

Verlegen bukte Klara zich over een haas, dien ze boven het vuur in den haard braden wilde. Yoens stond op en nam het meisje bij beide handen.

— Telkens als ik van hier weg ben, heb ik altijd uw beeld voor mijn oogen, Klara, vervolgde hij... Waarom zou ik het verzwijgen, dat ik u bemin ?

— O, mijnheer... wie ben ik ? stamelde Klara...

— Wilt gij de vrouw worden van Jan Yoens ? Ik kom vanavond, om

uw hoofdman te spreken, maar ik was vast besloten u tevens die vraag te stellen. En nu is ze er uit !

Klara keek verlegen naar den grond.

— Denkt gij ook aan mij, als ik weg ben ? vroeg Yoens.

— O, ja, mijnheer, antwoordde het meisje naïef.

— En zijt ge blij, als ik terug kom ?

Ze knikte.

— Dan hebt ge mij ook lief !

— Maar gij zijt een groote heer...

— Wel neen, ik ben een burger, van denzelfden rang als gij. Alleen hebben we meer rechten gewonnen in de stad dan de lieden van 't land... Klara wilt gij de vrouwe worden van Jan Yoens ?

— Maar wat zal Baldwin zeggen, mijn pleegvader ?

— Wij zullen den hoofdman om zijn toestemming en zijn zegen vragen, doch eerst moet ik uw antwoord hebben. Wilt gij de vrouwe worden van Jan Yoens ?

— Ja, zei Klara zacht.

En toen nam de Gentsche burger haar in de armen en kuste hij het lieve meisje uit het woud, op de rozige lippen en fluisterde :

— O, wat maakt gij mij gelukkig !

Ze lachte hem toe, maar zei dan :

— Nu moet ik voort werken, hoor. Baldwin noodt u aan 't avondmaal, en Klara ging haastig in een achterkamer.

Walter Ruysch had door het vensterke alles afgeloerd. De minnennijid beet in zijn hart en over zijn gelaat lag een duivelsche grijns.

— Ha, daarom wil zij niet van mij weten ! siste hij. Ze laat zich liefkoozen door Jan Yoens, dien ze voor een grooten heer houdt. Ik ben ook een Gentsche banneling... maar nog te min voor haar.

Ruysch hoorde iemand naderen en wendde zich snel om. 't Was Baldwin, die zich naar zijn hut begaf, na nog eenige bevelen voor den nacht gegeven te hebben. Walter liep naar hem toe en zei :

— Hoofdman, een woordje...

— Ha, Ruysch, gij hier ! Wat is er jongen ? Weer al eens een klacht, omdat ze wat met u gelachen hebben ? Ge laat u ook te veel voorstaan op uw steedsche afkomst !

— Neen, hoofdman, het is heel iets anders... Jan Yoens bedriegt u !

— Wat durft ge zeggen, kinkel !

— Hij komt met u spreken over den strijd tegen den graaf..., maar dat is alleen een voorwendsel om Klara te verlokken.

— Onbeschaamde vlegel, gij verdient dat ik u ten gronde sla ! schoot Baldwin verontwaardigd uit.

— Gij beoordeelt mij verkeerd, hoofdman... Ik zeg u wat ik gezien heb ! Klara liet zich kussen door Yoens !

— En hoe hebt gij dat gezien ?

— Door het venster...

— Ha, gij loert in mijn hut... en ge luistert zeker ook aan de deur !...

Hoe weet gij anders, waarover Yoens mij soms komt spreken ?

— O, hoofdman, dat begriip ik ! Ik ben Gentenaar.

— Hoor eens, gij zult dadelijk naar het kamp gaan en morgen om zeven uur, verwacht ik u bij mij ! En houd uw venijnige tong nu stil ! Uit mijn oogen !

Walter Ruysch droop gansch bedremmeld af. Baldwin bleef nog even voor de hut staan.

— Zou Yoens Klara het hoofd op hol jagen ? mompelde hij. Zij is schoon en hij bevallig en beiden zijn jong. Ik moet toch een oog in 't zeil houden...

Dan trad hij binnen en hartelijk verwelkomde hij den Gentschen burger.

Walter Ruysch was op handen en voeten bij de hut teruggekeerd. Woede en nijd bevingen hem.

— Wat vermeet die boer zich mij allemaal te zeggen ? siste hij. Baldwin mag hoofdman zijn, maar hij is toch een dorper en ik kom uit Gent !

Hij kroop recht, loerde en luisterde... Hij kon verstaan, wat er gezegd werd.

— Vriend Baldwin, zoo sprak Jan Yoens, alvorens wij over zaken spreken, moet ik u een mededeeling doen van persoonlijken aard. Ik heb Klara uw pleegdochter, lief gekregen, en ze stemt toe mijn vrouw te worden, als gij uw goedkeuring geeft.

— Klara, uw vrouw worden ! herhaalde Baldwin verbaasd. Dat is een zeer onverwacht bericht.

— Maar niet onwelkom, hoop ik... Gij kent mij en weet, dat ik het eerlijk en oprecht meen.

— O zeker... maar hebt gij alles wel overwogen, mijn vriend ? 't Zijn roerige tijden en wij staan voor een groote worsteling.

— Te meer zal Klara een beschermmer noodig hebben en ik een vrouw, die mij aanmoedigt en me de zorgen een uurtje aan eigen haard doet vergeten. En als men weet, dat men ook voor een echtgenoot strijdt, zal men zich dan nog niet moediger gedragen ?

— Klara is doodarm... en ik zelf bezit ook niets... Het woud en de Vlaamsche grond schenkt ons voedsel en eveneens de kleeding..., maar dat is alles.

— Zou geld een schaduw kunnen werpen op mijn liefde, vriend Baldwin ? Heeft Jan Yoens, hoofdman der Witte Kaproenen, niet zijn onbaatzuchtigheid getoond ?

— Voorwaar, ja ! Hoor eens, ik zou geen enkele reden vinden om mijn goedkeuring te weigeren... En, om als edellieden te spreken, dit huwelijk zal een innige band zijn tusschen de Witte Kaproenen, de vrijheidsminnende burgers van Gent en de Ketelaars, de bannelingen uit het woud...

Baldwin riep zijn pleegdochter en blozend verscheen deze.

— Wel, gij ondeugend meiske, schertste de oude man, gij hebt zoo maar uw hartje weggeschonken !... Doch ik vergeef het u, omdat ge het gegeven hebt aan een braven jonkman, een der onzen, al komt hij uit de stad. Het is dus waar, dat gij mijnheer Yoens wel tot echtgenoot wilt...

— Ja, antwoordde Klara bedeesd.

— Dan schenk ik u mijn zegen... en de zegen van een Vlaamschen baneling, die alles over heeft, voor het recht, moet toch wel kracht bezitten !...

— Dank u, vriend Baldwin, hernam Yoens. Gij vertrouwt uw pleegdochter aan iemand, die altijd zal weten, wat zijn plichten zijn.

— O, ja, anders kreeg ge ze niet... Iets wist ik er toch al van... Walter Ruysch kwam het mij vertellen... De kerel heeft hier door het raam geloerd.

— O, die valschaard ! riep Klara verontwaardigd. Hij valt mij voortdurend lastig...

— Walter Ruysch ? herhaalde Yoens.

— Ja, een stadsgenoot van u... Kent ge hem ?

— Een jonkman van ongeveer twintig jaar, roodachtig van haar..., scherp van gelaat ?

— Juist... en een ijdeltuit !

— Prat op zijn kleeren ! Is hij hier ?

— Hij heeft zich bij ons aangesloten en vertelde, dat hij uit Gent verbannen is, om deelgenomen te hebben aan een oproer tegen den graaf.

— Hoe durft de schavuit ! Bij een oproer heeft hij geplunderd en daarom hebben wij zelf, wij de Kaproenen, hem verboden zich gedurende zes maanden te Gent te vertoonen. Zulke dieven moeten onze zaak niet bederven !

— Is het zoo'n vogel ! En hier gaf hij zich uit voor een slachtoffer van zijn vrijheidsliefde !

— Vertrouw hem niet ! Die Ruysch is tot alles in staat.

— Goed, dat ik gewaarschuwd ben, hernam Baldwin. Hij moet morgen voor mij verschijnen. Gij kunt ook bij ons onderhoud tegenwoordig zijn. Dan ontmaskeren we den bedrieger... en ik zal hem voorbeeldig straffen. Ha, de Ketelaars hebben ook hun gevangenis !

Walter Ruysch had insgelijks dit verstaan en angstig maakte hij zich nu uit de voeten.

— Ha, Yoens, we zien elkaar wel terug... en ook u, Baldwin met uw lompe Ketelaars ! En Klara zal de mijne zijn ! zei hij woedend.

Het hart vol haat en wraaklust verliet hij het woud... Voortaan behoorde Walter Ruysch niet meer tot de Ketelaars. Op dit oogenblik werd hij een verrader !

ARMAND, DE KETELAAR.

Dien zelfden avond was het kasteel te Bellem in rep en roer geweest. Ridder Benekamp had een Ketelaar gevangen genomen, een vroegeren boer

van zijn gebied. De banneling was in 't bosch verrast geworden en de ridder wilde weten, wat de Ketelaar nabij zijn slot was komen doen, maar de man weigerde dit te bekennen.

De kasteelheer veroordeelde hem dadelijk ter dood. De Ketelaar hoorde het vreeselijk vonnis aan, zonder zijn gelaat te vertrekken.

— Armand, hebt gij niets te vragen? vroeg de ridder hem

— Neen!

— Gij zijt jong... ge hebt een geliefde... Belleke !... Gij bemint dus het leven. En ge kunt het redden als ge mij helpt. Wees mijn gids, om de Ketelaars te verrassen en gij zult niet sterven.

— Hang mij op... maar nooit zal ik een verrader worden! riep Armand uit. Ik mijn vrienden overleveren! Ha gij wilt bij den graaf in de gunst komen, en ik zou u moeten helpen ! Ha, de graaf en gij en alle zoogenaamde edelen zullen wel ondervinden dat de Ketelaars met den dag sterker worden! Ge zult eens beven in uw hollen, gij verdrukkers en uitzuigers !

Ridder van Benekamp werd woedend.

— Gemeene hond! schreeuwde hij. En tot den hoofdman van zijn wapenknechten, tevens beul, gebóód hij :

— Breng hem dadelijk naar den hoogen toren en hang hem daar op ! Laat zijn lijk aan de strop bengelen, dan kunnen de Ketelaars hem van verre zien !

— Zooals de edelen wel eens naar uw karkas zullen komen kijken, nadat de Ketelaars u vastgegrepen hebben ! hoonde Armand.

— Weg met hem ! tierde de ridder...

Wapenknechten leidden Armand heen. Ko, de beul, een nog jonge gast, die voor den ridder allerlei loensche werkjes verrichtte, liep vroolijk voorop.

— Ge zult hem eens zien bengelen ! zei hij, zich omkeerend tot de wapenknechten en hun het touw toonend, met de strop. Hij zal kromme sprongen maken, veel koddiger dan, de zot van den graaf...

— Hond ! beet Armand hem toe. Gij zijt ook in een hut geboren en ge kruipt voor de grooten ! Ge trapt op uw eigen volk !

— Ge zoudt beter een gebed doen, dwaze knul ! Als ge door dit hennepvenster kijkt, hebt ge er geen tijd meer voor !

— Mijn geweten is rustiger dan het uwe !

Op den top van den toren maakte Ko het touw vast aan de borstwering. Armand vouwde de handen en bad...

— Zie zoo, de koord zal niet lossen ! riep Ko... Zeg, boschkerel, tuur eens goed in de verte... Misschien kunt ge Belleke, uw lief, nog eens groeten... Maar ik zal het lieve kind wel troosten...

Een gloed sloeg Armand in 't gelaat. Zijn oogen flikkerden... Belleke... zijn beminde... O, hij had ook voor haar gebeden ! Maar dat die schurk hem en haar nu nog hoonde ! Armand klemde de tanden op elkaar. Hij beheerschte zijn woede.

— Zie, de ridder en schoone dames staan op het voorplein, om uw dans in de ruimte te aanschouwen ! spotte Ko, terwijl hij den veroordeelde de strop om den hals deed... En nu gaat het spel beginnen. Mijn groeten aan Lucifer... Mannen, zijt ge gereed ? vroeg hij aan de wapenknechten... De boschuil zal liever op den toren blijven... help mij hem er af gooien...

— Ge hoeft mij niet aan te raken... ik vrees den dood niet ! Leve Vlaanderen ! schreeuwde Armand en vlug sprong hij op de borstwering...

Ieder stond versteld over dien moed. De wapenknechten hielden den adem in en staarden den kerel aan... Ko kwam nader, om Armand in de ruimte te tootenen... Toen gebeurde er iets vreeselijks...

Eensklaps snakte Armand den beul vast, hief hem met een ruk op, klemde hem om het middel en sprong met hem in de diepte. Ko slaakte een ontzettenden gil... In doodsangst greep hij het touw... Maar dit was niet bestand tegen een dubbele vracht. Het knakte af... Armand, nog met den beul in de armen, stortte in de slotgracht. Beiden verdwenen onder water. Op den toren en op het slotplein klonk geschreeuw en getier.

En onder het water had een geweldige worsteling plaats. In zijn zucht naar levensbehoud hechtte Ko zich krampachtig aan Armand. Deze had zijn volle tegenwoordigheid van geest. Hij liet den beul los en rukte de strop open. Dan duwde hij Ko van zich af... Het gelukte en onder water zwom hij naar den kant. In het riet kwam hij boven. Hijgend schepte hij adem. Lisch en kruid verborgen hem voor den ridder en zijn dienaren...

— Gered ! juichte het in 't gemoed van den Ketelaar. 't Was als een wonder, een bijzondere hulp van God.

Maar toch... nog dreigde er gevaar... Aan welke zijde van het kasteel bevond hij zich ? Armand keek voorzichtig op. Hij herkende de plaats. Dichtbij begon een bosch. Omzichtig kroop hij door het lisch, dan langs een haag, over een grasveld... Hij bereikte heesters, dan het woud... Hij perste het water uit zijn kleeven...

— Gered ! jubelde hij. O, dank, mijn God ! Gered... Belleke, ik zal u terug zien !

En de Ketelaar snelde als dronken van vreugde heen.

Op het slot had men zijn vlucht niet bemerkt. Ko was boven gekomen en dienaren van ridder Benekamp sprongen in een bootje, om hem te redden. Ze haalden hem binnen boord. Ko was bewusteloos.

— Bréng hem in de keuken ! gebod de heer. Hij zal wel gauw bijkomen... Ha, die domoor, om zich zoo te laten verschalken ! Maar de Ketelaar is toch dood... Die ligt met zijn strop om den nek natuurlijk vermoord.

— Zullen we zijn lijk op dreggen ? vroeg een der wapenknechten.

— Neen... dat komt na eenige dagen wel boven ! Doe geen moeite aan hem !

Van Benekamp moest in zijn hart Armand bewonderen... Maar hij zou dit gevoel niet bekennen... Hij verwenschte den dorper nog meer om zijn

kloek bedrijf !... Er zou over gesproken worden tot ver in den omtrek en aldus steeg de naam dier bannelingen uit het woud nog.

Eensklaps werd de aandacht van den ridder afgeleid. Daar naderde een gezelschap : een dame en twee heeren.

— Hemel, 't is de Graaf ! mompelde van Benekamp, en vlug ging hij den heer van Vlaanderen tegemoet, om hem zijn hulde te bieden.

Lodewijk van Male sprong uit 't zadel en reikte den ridder de hand.

— Dat is onverwacht bezoek, hé, zei hij minzaam. En ik kom u gastvrijheid vragen.

— Mijn slot is tot uw dienst, edele heer... Welk een eere doet ge mij aan !

(Wordt voortgezet).

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

